

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań na terenie gminy. Gminny program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktyki i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz z zakresu narkomanii a także zmniejszeniu tych, które aktualnie występują. Intencją, która przyświeca autorom w trakcie tworzenia projektu gminnego programu jest pragmatyzm i użyteczność. Istotne dla nich jest to, aby program był skuteczny w działaniu i prosty w realizacji.

W programie podjęto zagadnienia składające się z zadań, które wdrażane konsekwentnie i systematycznie prowadzić będą do osiągnięcia zakładanych celów.

I. ANALIZA I DIAGNOZA STANU SYTUACJI W GMINIE W ZAKRESIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Stan szkód i zagrożeń.

Według stanu na dzień 31.10.2021 r. Gminę Przytuły zamieszkiwało 2122 osób, w tym 390 dzieci i młodzieży do 18 roku życia. Liczba mieszkańców zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 14 osób.

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy na terenie gminy w 2021 r. funkcjonowało 2 punkty sprzedaży alkoholu, z czego 1 sklep przypada na 1061 mieszkańców, gdzie średnio w skali kraju 1 sklep przypada na mniej więcej 300 mieszkańców. Problem z nadużywaniem alkoholu dotyczy także polskich nastolatków a także kobiety ciężarne. Jednak poważnym problemem są pijani kierowcy na polskich drogach a ten problem jest widoczny na terenie gminy Przytuły, czego dowodem były pojedyncze zatrzymania prawa jazdy.

W 2021 roku do końca 2021 r. wobec dwóch osób podjęto czynności zmierzające do nałożenia obowiązku przymusowego leczenia odwykowego. Według danych Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży na dzień 20.09.2021 z pomocy tej placówki skorzystało:

- z Poradni Leczenia Uzależnienia od Alkoholu – 11 osób, w tym 3 kobiety,
- z Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia od alkoholu – 1 osoba (mężczyzna),
- z Poradni Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych – 1 osoba (mężczyzna)
- z Dziennego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu – 1 osoba (mężczyzna).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach współpracuje ze Szkołą Podstawową w Przytułach w zakresie organizacji spotkań dla rodziców, dzieci i młodzieży a także nauczycieli podnoszących wiedzę na temat uzależnień, zagrożeń wynikających z tych zjawisk, oraz promujących zdrowy styl życia w rodzinach. Ścisłe współpracuje z Posterunkiem Policji w Jedwabnem oraz służbą kuratorską. Na bieżąco następuje wymiana informacji, w których rodzinach zachodzi konieczność interwencji i pomocy odpowiednich instytucji, by móc w miarę wcześniej zapobiegać negatywnym skutkom nadużywania alkoholu lub narkotyków. Osoby lub rodziny dotknięte problemami uzależnienia mogą otrzymać stosowną pomoc ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

2. Badanie rynku napojami alkoholowymi.

a) analiza ilości wypitego alkoholu przez przeciętnego Polaka:

z raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) wynika, że na głowę statystycznego mieszkańca Unii Europejskiej przypada 11,7 litra czystego alkoholu. Z informacji NIK wynika, że w 2019 roku statystyczny Polak wypił 9,78 czystego alkoholu. Statystyczny Polak wydał w 2019 r. na alkohol 1058 zł.

Według oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Przytuły w dwóch punktach łączna wartość sprzedaży tych napojów w 2020 r. wyniosła 570.694,04 zł. Tym samym statystyczny mieszkaniec gminy Przytuły na alkohol wydał 267 zł.

- b) struktura spożycia alkoholu – na terenie gminy w przeważającej ilości prowadzone są zakupy napojów o zawartości 4,5 % oraz piwa, na drugim miejscu są mocne alkohole, najmniej zakupuje się wina
- c) skarg i interwencji mieszkańców, dotyczących przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości – w 2021 r. nie było

3. Stan bazy i usług związanych z terapią osób uzależnionych i ich rodzin

Na terenie gminy nie ma żadnej tego typu placówki i dlatego też niezbędna jest współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży oraz kierowanie zainteresowanych do Klubów Trzeźwości na terenie województwa a także innych instytucji pomagającym osobom uzależnionym i ich rodzinom.

4. Stan działań profilaktycznych i edukacyjnych.

- osoby przeszkolone w zakresie realizacji programów profilaktycznych – 5,
- działania, które są realizowane – program profilaktyczny wśród dzieci i młodzieży szkolnej, rodziców oraz nauczycieli,
- udział Gminy Przytuły w projekcie edukacyjnym Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla osób niepełnoletnich”.

5. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie w wysokości 3,5% minimalnego wynagrodzenia za każdorazowy udział w posiedzeniu tej komisji i w kontrolach. Wynagrodzenie dla członków komisji będących pracownikami Urzędu Gminy przysługuje, jeżeli posiedzenie komisji lub kontrola odbyły się poza godzinami pracy. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis członka komisji na liście obecności z posiedzenia lub protokół kontroli placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

II. CELE PROGRAMU

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę, ważne jest położenie szczególnego nacisku na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży.

Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem, problemami i promowaniem stylu życia na „trzeźwo” przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol lub inne używki przez osoby nieletnie i kontynuowania tego zachowania w dorosłym życiu.

Nie bez znaczenia jest także niesienie pomocy zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspieranie członków rodzin osób uzależnionych.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów uzależnień na terenie naszej gminy, a w szczególności poprzez prowadzenie działań:

1. Zwiększających dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz osób zagrożonych innymi substancjami psychoaktywnymi.
2. Udzielanie rodzinom z problemem alkoholowym i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Podejmowanie działań służących profilaktyce i edukacji, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
4. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień.
5. Podejmowanie działań ograniczających dostępność alkoholu i innych używek.

III. PODSTAWOWE ZADANIA ZMIERZAJĄCE DO UZYSKANIA CELÓW PROGRAMU

1. W zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz innych używek:

- współdział w finansowaniu działań terapeutycznych realizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
- nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń w budynku Szkoły Podstawowej w Przytułach i Świetlicy Wiejskiej w Przytułach na realizację zadań profilaktycznych,

2. W zakresie udzielania rodzinom z problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- finansowanie prowadzenia programów terapeutycznych dla dzieci oraz innych członków rodzin w placówkach oświatowych,
- finansowanie prowadzenia programów przeciwdziałania przemocy w szkołach,
- finansowanie programów profilaktycznych w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej, zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży,
- finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą podejmowanych w szczególności przez nauczycieli, pracowników służby zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3. W zakresie podejmowania działań służących profilaktyce i edukacji, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- finansowanie realizowanych w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz rodziców na temat wszystkich uzależnień,
- propagowanie zdrowego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych- zajęcia sportowe, rekreacyjne, teatralne, taneczne, spotkania autorskie, a także organizowanie w instytucjach kultury imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych,
- promocja imprez bezalkoholowych dla społeczności lokalnej,
- współfinansowanie wycieczek, obozów i kolonii z programami profilaktycznymi,
- czynne włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

4. W zakresie wspierania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

- wspieranie działań profilaktycznych zawartych w programach szkolnych,
- współfinansowanie kosztów leczenia mieszkańców gminy w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży lub w innych placówkach lecznictwa odwykowego,
- wspomaganie poprzez współfinansowanie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,

5. W zakresie podejmowania działań ograniczających dostępność alkoholu:

- utrzymywanie na terenie gminy zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- eliminowanie przypadków dokonywania zakupów alkoholu przez młodzież poprzez zwiększenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- podejmowanie innych działań w związku z naruszeniem przepisów ustawy.

IV. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje określone ustawowe zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii poprzez:

- przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego,

- przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami uzależnionymi mającymi na celu dobrowolne poddanie się terapii,
- prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego i przekazywanie jej do Sądu,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z obowiązującymi przepisami,
- kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- inicjowanie i współuczestnictwo w zadaniach o charakterze profilaktycznym,
- stała współpraca z instytucjami oraz służbami działającymi na rzecz poprawy stanu zdrowia oraz sytuacji życiowej osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Wójt
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach
4. Policja.
5. Sądy i Prokuratura.
6. Ośrodek Zdrowia.
7. Szkoły.
8. Parafia.
9. Inne podmioty.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Przedstawiony Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje działania służące realizacji pięciu podstawowych zadań własnych gminy, które są nakierowane na zmiany postaw w społeczności lokalnej, a w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Program posiada również poszczególne konkretne działania nakierowane na pomoc ludziom z problemem alkoholowym i zażywającym narkotyki a także ich rodzinom.

Za realizację zadań wynikających z niniejszego Programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy
Przytuły

Andrzej Ciszewski